

Kétségtelén, hogy a csődhitelezők érdekein kívül ügyvédi érdekek is az, hogy a tömeggondnoknak, ha nincs a követelésen kívül más csődvagyon, joga legyen bélyeg nélkül perelni.

Dr. Oszárth Ferenc.

„**Bennefoglaltatik**” a valorizációs kérelem (esetleg pláne : a kifejezetten nem is támasztott pénzbenmarasztalási kérelem + a valorizációs petitum) a felperes egyébfajta, teljesíthetetlennek talált kérelmében. Ezzel az expedienssel gyakran élnek bíróságaink, elérvén nemcsak azt, ami a bíróságnak fontos : hogy ne legyen egy per helyett kettő, hanem segítvén a felperesen és az anyagi igazságon is. Mert máskülönben az első perben a felperest teljesen el kellene utasítani, rajta maradna a per költsége és csak további több éves perlekedés után vihathná ki a maga igazát, ha ugyan valahogyan végleg el nem rontotta perjogilag (per rem judicatum) a dolgát és ha ugyan bírna még idővel, pénzzel, idegekkel. A magunk részéről igen szerencsésnek találjuk ennek a perjogi büvös igének minél szélesebb körben való, liberális alkalmazását. A döntvénytárakból ujabban a következő sorozatot emeljük ki : Bennefoglaltatik a csehkorona iránti kérelemben a magyar pénzben, valorizáltan marasztalásra menő kérelem (Curia, VI. 223/1926, 1926. VI. 15., PD. 1927. 44.) ; a teljesítési keresetben az előleg valorizált visszatérítésére való követelés (VII. 5454/1925, 1926. II. 23, HT. 1927. 7.) ; a másodsorban kért kártérítésben a vételár valorizált visszafizetésére irányuló petitum (VI. 7460/1925, 1926. X. 27., PD. 1927. 10.) ; a köteles rész természetbeni igénylésében az annak, még pedig valorizáltan, pénzbeli megítélésére menő kérelem (I. 8103/1926, 1927. IV. 1, MD. 56. ; I. 305/1926, 1927. IV. 20, JH. 829.) ; sőt bennefoglaltatik a régi koronapetitumban a (régii perrend miatt nem támaszthatott) valorizációs petitum is (Rp. II. 6171 és 6172/1926, 1927. III. 2., Ptjt. 1927, 68.) ; és bennefoglaltott, legalább is in concreto, az „eredeti érvénytelenség” címén (igy mondta a fél, helyesen : gazdasági lehetetlenülés miatti) *ügylet-megtámadásban* a vételár valorizált megfizetésének igénye (V. 1981/1926, 1927. III. 11., JH. 637.). Mindez esetekben inkább a gazdasági és igazságságai mérlegelés látja azt, amit megadtak, bennefoglaltak abban a másvalamiben, amit kértek ; logikailag nem minus-a egyik a másiknak, mint plus-nak, de érték szerint igen. És ez a döntő szempont. (En passant : ugyanezért gyengül egyre, szemünk láttára, az a tétel is, hogy beszámítani csak egyneműeket lehet. De erről máskor.) Mindaddig he'yes megadni felperesnek a bár másfajta megadhatót, amíg utóbbi értékben meg nem haladja az általa helytelenül konstruált petitumot. Ebből a szempontból tévesnek vélem s az imént felsoroltak szellemével elentétesnek, azt a döntést (V. 4048/1926., 1927. VI. 2., JH. 1259.), hogy az ügylet „hatálytalantása” végetti felebbezés nem foglalná magában az (alternative kért és elsőfokon részben megadott vételárvalorizáció felemelésének petitumát is. Ha t. i. az eladó megkapná a hatálytalantást, ezzel együttjárna a vétel tárgyának in natura restituálása, ami pedig a fentiek szerint „magában foglalná” mint „kevesebbet” a vételár szélesleges valorizációját is. (Ez utóbbi eset gazdaságilag teljesen kongruensnek látszik a fentebbi, ellenkező irányban eldöntött JH. 637-belivel.)

b. gy.

A részvalorizáció technikájához. Mit jelent az voltaképpen, hogy „x %-ban” valorizálni ? Mert t. i. részvalorizációnál kétfélt jelenthet (míg ha x = 100, vagyis : teljes valorizációnál nincs többértelműség). Jelentheti ugyanis (I.) a *teszem* 20 %-os átértékelés azt, hogy 20 %-át adják meg az egész eredeti belértéknek, vagyis : 20 %-át az eredeti névértéknek + 20 %-át a valutadifferenciának. Másfelől (II.) jelentheti azt is, hogy a 20 % pusztán a „valutaromlásból eredt kárra” értetik, mert hiszen csak ezt kell (állítólag) „megosztani” : így érteve pedig kapná a hitelező 100 %-át az eredeti névértéknek + 20 %-át a valutadifferenciának. Technikailag az (I.) variánsra vezet az olyan marasztalási formula, hogy „fizes-